

2. Гайдук А. Інтегрований туристичний концерн сучасна форма туристичного підприємства в умовах глобалізації / А. Гайдук / Регіональна економіка. – 2006. – №2. – С.204–211

3. Ефремова М. В. Основы технологии туристского бизнеса: Учеб. пособие. - М., 1999.

УДК 338.48-056.2(043.2)

Полажинець А.М., Синетар Е.О.

Мукачівський держаний університет

editasynetr@gmail.com

ПОТРЕБИ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ – СПОЖИВАЧІВ ТУРИСТСЬКОГО ПРОДУКТУ

На туристичних ринках багатьох країн світу відбуваються значні зміни: до загального туристичного простору залучені люди з обмеженими можливостями, а розробка спеціальних туристичних програм з урахуванням доступності для цієї категорії туристів створює рівні можливості для реалізації прав кожної людини на відпочинок.

У залежності від фізичного стану людей з обмеженими фізичними можливостями споживачів туристського продукту поділяють на 2 категорії:

Перша категорія – туристи з обмеженими можливостями пересування (в тому числі, інваліди-калясочники);

Друга категорія – туристи з обмеженими можливостями сприйняття навколишнього світу (погано бачать, незрячі, глухі).

Особи з обмеженими можливостями становлять 10% всіх мандрівників у світі, тому, враховуючи цей факт, експерти туризмознавці розробили ряд важливих рекомендацій для туристського менеджменту, зокрема, при формуванні, просуванні і реалізації туристського продукту туристські

організації та індивідуальні підприємці повинні:

- враховувати інтереси туристів з обмеженими фізичними можливостями;

- максимально забезпечити їх різноманітними видами туристичних послуг (бажано - з оздоровчими і спортивними цілями, з пасивним відпочинком у рекреаційних центрах, короткочасним приміським відпочинком, рибалкою);

- при проектуванні та реалізації туристичних послуг для туристів з обмеженими фізичними можливостями перевагу доцільно віддавати районам зі сприятливими кліматичними і природними умовами (з усіх видів уникати ландшафтів, таких як гірські райони, райони з несприятливими або небезпечними для цих груп туристів кліматичними умовами, наприклад, крайньої півночі);

- обов'язковою умовою при організації подорожей є транспортна доступність об'єктів туристичної індустрії [1].

Сьогодні, наприклад, у світі організуються чимало турів для сліпих, наприклад, серед них проводяться змагання з туристичного багатоборства (установка наметів, смуга перешкод, орієнтування, рафтинг на плотах та каное, конкурс кухарів і художньої самодіяльності і багато іншого). У багатьох країнах світу, таких як Угорщина, Єгипет, Франція, Великобританія, Польща, США вже існують екскурсійні маршрути для сліпих туристів.

Стрімкий розвиток туризму сьогодні повинен враховувати і потреби таких туристів як глухі та німі особи. В цілому проблемам глухонімих подорожуючих приділяється найменша увага у порівнянні з іншими туристами, що мають певні обмеження, на жаль, люди з вадами слуху майже невидимі в туристичному світі. Водночас експерти туризму виділяють основні проблеми з якими стикаються глухі та німі туристи:

- бар'єри в посольствах і консульствах (темні віконця, обман під час оплати за візу);

- бар'єри в польотах (голосова інструкція з безпеки, розваги під час польоту);

- бар'єри сухопутним транспортом (оголошення на залізничній станції);
- бар'єри із забезпеченням тимчасовим житлом (рецепція, безпека і доступність до житла, комунікаційні бар'єри із забезпеченням тимчасовим житлом);
- обмеження в харчуванні для різних релігій (халяль, кошер, вегетаріанство) [1].

Для обслуговування туристів з обмеженими можливостями пересування експерти-туризмознавці визначили ряд вимог щодо туристично-інформаційного наповнення:

- висота і кут нахилу при розміщенні інформаційних матеріалів і стендів повинні забезпечувати зручність сприйняття для цієї категорії споживачів, у тому числі і для туристів, що переміщуються в інвалідних візках;
- висота розташування стандартних інформаційних стендів повинна бути 75-85 см від землі (підлоги), тоді як вертикальні стенди і дошки оголошень повинні бути розташовані на висоті 60-70 см, залежно від розміру стенду;
- стенди повинні бути встановлені на рівних майданчиках з твердим покриттям, щоб забезпечити під'їзд інвалідного візка;
- стенди повинні розташовуватися таким чином, що б при під'їзді до них коляска звільняла дорогу, не ускладнюючи проїзд [2].

З цією метою стенди слід розміщувати не біля самої дороги, стежки, а в спеціально влаштованих "кишенях" площею 5-6 кв. м, що мають тверде покриття; на майданчиках - "кишенях" мають бути передбачені лавиці для супроводжуваних осіб та навіс достатньої довжини і ширини, щоб під ним можна було вкрити коляску інваліда в негоду; для сприйняття інформації про туристський продукт формат написів на стендах, розмір і стиль шрифтів слід передбачати такими, щоб вся інформація читалась без напруги з сидячого положення і з відстані 2-2,5 м; і головне - при необхідності підйому туристів по сходах передбачати влаштування пандусів або наявність спеціальних засобів вертикальної комунікації для інвалідів: ліфтів, ескалаторів, підйомників [2].

Соціальна політика в Україні орієнтована виключно на сегмент

«здорового» населення та відображає інтереси тільки цієї категорії громадян. Через це структура виробництва і побуту, культури і дозвілля, соціальних послуг залишається непристосованою до потреб людей з вадами здоров'я. Той факт, що саме культура і дозвілля є одними з найважливіших форм соціальної реабілітації людини, соціальної адаптації до умов зовнішнього середовища, єдиним шансом на вихід з ізоляції.

Україна повинна запозичити досвід цивілізованих країн, у яких соціальний туризм розвивається в вигляді «асоціативного туризму», його організаторами є професійні спілки туристичних фірм і асоціації соціального туризму. Основним завданням соціального туризму стала організація дешевих поїздок для людей з низькими доходами. Чималу роль у розвитку соціального туризму зіграли і муніципальні органи влади, створюючи для цього не тільки економічні умови (надання соціально орієнтованого турбізнесу пільг на землю, пільг в частині оподаткування та ін. преференції), але й інфраструктурні, в першу чергу, орієнтовані на людей з обмеженими фізичними можливостями. Розвитку соціального туризму сприяє не наявність окремих одиничних інфраструктурних елементів, а створена цільова система, що забезпечує доступ людей до повноцінного відпочинку, а значить і ефективному відновленню фізичних і духовних сил.

Отже, підхід до вирішення проблем людей з інвалідністю повинен бути комплексним і відбуватись на державному рівні. Адже все частіше люди з обмеженими можливостями говорять про задоволення своїх прав і потреб. І це не тільки право на освіту чи охорону здоров'я. Мова також і про розвиток особистості, хобі, туризм. Але основна частина сфери послуг є непридатною для користування людьми з вадами здоров'я. Зокрема це стосується і сфери туризму.

Список використаних джерел

1. Бавельский А.Д. Доступная среда как фактор развития и безопасности безбарьерного туризма / А.Д. Бавельский, И.В. Зорин, А.И. Сеселкин // Туризм:

право и экономика. – 2012. – № 1. – С. 2–5.

2. Волошинський О. Теорія і практика організації активного відпочинку та туризму для неповносправних осіб: Навч. посіб. /О.Волошинський, І. Горбацьо, А. Мацелюх, М. Сварник. – Л.: ТОВ «Простір М», 2009 – 128 с.

УДК 346. 22

Рибак Н.О.

Білоцерківський національний аграрний університет

nadia.rybak0315@gmail.com

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки набуває в сучасних умовах все більшого значення. Забезпечити виробництво інноваційної конкурентоспроможної продукції, затребуваної на світових ринках, можливо завдяки переходу від сировинної до нової індустріальної моделі розвитку на новій якійсній основі. Необхідною умовою такого переходу є науково-технологічне вдосконалення виробництва на основі інновацій. Це потребує мобілізації зусиль усіх суб'єктів економіки, а також розвитку партнерських відносин між державою та бізнесом. Розвиток партнерських відносин держави та бізнесу дозволить залучити в державний сектор економіки додаткові ресурси, насамперед інвестиції.

Найбільш актуальним державно-приватне партнерство (ДПП) стало в останні десятиліття. З одного боку, ускладнення соціально-економічному житті ускладнює виконання державою суспільно значущих функцій. Держава частіше починає залучати приватний сектор до одвічно державних монополій. З іншого боку, бізнес зацікавлений в нових об'єктах для інвестування.

Існують різні підходи до визначення терміна «державно-приватне

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>